

Het is heel simpel: zolang de migratie niet wordt gestopt, zal de AfD blijven groeien, óók in het westen van Duitsland

Posted on 8 september 2026 by Willem Melching

Al maanden werd er uitgekeken naar de deelstaatverkiezingen in Saksen-Anhalt. Niet vanwege het economisch of demografisch belang van de deelstaat, maar vanwege de politieke aardbeving die deze verkiezingen teweeg kunnen brengen.

De bijdrage van Saksen-Anhalt aan het bnp van Duitsland bedraagt een luttel 1,8 procent. Ter vergelijking: het bnp van Beieren is tien keer zo hoog met zes keer zoveel inwoners. Er wonen in Saksen-Anhalt nauwelijks meer dan twee miljoen mensen (2,5 procent van alle Duitsers) en de enige twee steden van betekenis zijn Magdeburg en Halle, met elk nauwelijks meer dan 200.000 inwoners.

De deelstaat is typische Oost-Duitse *Provinz*: een structureel krimpende bevolking en een leeglopend platteland. De ooit bloeiende industrie verkeert in zwaar weer

want zowel chemie als *automotive* hebben te maken met sterke buitenlandse concurrentie en lijden onder de hoge energieprijzen. Kortom: ideaal jachtterrein voor de AfD.

Ingewikkeld kiesstelsel

De belangstelling, in binnen- én in buitenland, voor de verkiezingen in deze relatief onbelangrijke deelstaat had uitsluitend te maken met de niet geringe kans dat de rechts-populistische AfD hier een historische overwinning zou kunnen boeken. Maandenlang voerde de partij de peilingen aan. In de loop van de zomer werd zelfs de grens van 40 procent overschreden.

Daarmee nam de kans toe dat de AfD in haar eentje een regering zou kunnen vormen. Dit laatste was afhankelijk van de resultaten van met name de kleine partijtjes. Wie onder de kiesdrempel van 5 procent zou blijven, komt immers niet in het parlement. Die stemmen gaan linea recta de prullenmand in. Daarmee neemt het relatieve gewicht van de grotere partijen toe. Dankzij deze ingewikkeldheden van het Duitse kiesstelsel kan een partij met minder dan 50 procent toch een meerderheid in zetels halen. Sterker nog: vanaf 43 procent kan al voldoende zijn om alleen te gaan regeren.

De peilingen van de 'kleintjes' werden met extra spanning in de gaten gehouden omdat het kleine Bündnis Sahra Wagenknecht (BSW) kort voor de verkiezingen te kennen had gegeven om een regering met de AfD te zullen gedogen. Natuurlijk wees de AfD-lijsttrekker dit aanbod af. Niet uit principe, maar hij wilde natuurlijk voorkomen dat twijfelende kiezers hun stem aan de links-populistische BSW zouden geven.

Op basis van de voorlopige uitslagen blijkt de afstraffing van de gevestigde orde nog groter te zijn dan gevreesd. De AfD heeft 43,8 procent gescoord en de christendemocraten zijn met 17,2 procent meer dan gehalveerd en zelfs onder de slechtste peilingen gebleven.

Klein links was relatief stabiel. De BSW, de partij van Sahra Wagenknecht lijkt in de peilingen net boven de kiesdrempel van 5 procent uit te komen. Dat zijn hele essentiële procenten omdat zij daarmee de AfD van een absolute meerderheid afhoudt. Dat maakt de vorming van een regering buitengewoon ingewikkeld.

Een reprise van de huidige '*Deutschland-Koalition*', bestaande uit CDU, SPD en FDP is uitgesloten, omdat de liberale FDP is weggevaagd en niet meer dan 2,5 procent heeft gekregen. Daarom zijn er nu nog drie opties over. Óf een minderheidsregering van de gevestigde partijen óf een regering bestaande uit de AfD al dan niet met gedoogsteun van BSW. Een derde optie is dat uit de andere partijen individuele afgevaardigden overlopen naar de AfD.

Geen hartelijke sfeer

De vorming van een minderheidsregering van de CDU, SPD, Grünen en Linke is eveneens denkbaar. Op basis van de voorlopige cijfers hebben deze partijen samen evenveel zetels als de AfD. Probleem bij deze optie is dat de CDU voor de verkiezingen een banvloek heeft uitgesproken over Die Linke. Máár... in een noodsituatie – en daarvan is nu zeker sprake – willen de christendemocraten eventueel wél steun van Die Linke accepteren om een minderheidsregering overeind te houden. Bovendien mogen daar geen speciale eisen of privileges tegenover staan. Deze eis geeft weinig blijk van groot optimisme en weinig realisme want juist Die Linke is heel goed in het uitbuiten van de politieke noodsituaties van andere partijen.

Bovendien: hoe hartelijk zal de sfeer zijn? Onlangs nog noemde de partijvoorzitter van Die Linke de CDU als een 'fascistische' partij. Een minderheidsregering vormen, die ook nog eens afhankelijk is van een partij die Hamas openlijk een sympathieke organisatie vindt, is een heel wankel basis voor serieus bestuur. Vermoedelijk zal dit menig christendemocraat een brug te ver zijn. Bij veel kiezers zal het alleen maar het beeld van een falende politieke klasse bevestigen.

De tweede optie op basis van de huidige cijfers is de vorming van een regering door de AfD. Met de behaalde 43,8 procent krijgt de partij te weinig zetels voor een absolute meerderheid in de *Landtag*. Maar BSW heeft al toegezegd te willen onderhandelen. Ook heeft de lijsttrekker van de AfD te kennen gegeven dat hij openstaat voor gesprekken met iedereen. In een minderheidsregering heeft hij geen zin in, dan liever nog nieuwe verkiezingen.

De derde optie van een AfD-regering dankzij overlopers is niet zo vergezocht. In Duitsland heeft het wisselen van partij een lange traditie. Al dan niet tegen betaling willen parlementariërs nog wel eens van kleur verschieten. Gezien het gemor aan de basis van de CDU/CSU over de *Brandmauer* is dit een reële optie.

Met andere woorden: het zou binnen de christendemocraten wel eens tot een opstand kunnen komen omdat de *Brandmauer* de partij op termijn buitenspel zet. Bovendien heeft de *Brandmauer* geen zier geholpen om de AfD af te remmen, eerder is het tegendeel het geval.

Historische dag

Hoe het precies verder gaat staat nog even in de sterren geschreven, maar nu is al zeker dat de verkiezingsuitslag van 6 september 2026 een historische dag is in de Duitse politiek. Voor het eerst in de geschiedenis van de Bondsrepubliek zou het kunnen dat een rechts-populistische partij een regering gaat vormen.

Weliswaar gebeurt dat in een getalsmatig onbelangrijke deelstaat, maar de symbolische betekenis is nauwelijks te overschatten. De gevestigde orde zoals we die in Duitsland kennen sinds 1949 schudt op zijn grondvesten. De eeuwige regeringspartijen CDU en SPD zijn in het nauw gedreven en dreigen zelfs op de mestvaalt van de geschiedenis terecht te komen.

Overleeft Merz?

Voor sommige waarnemers is deze uitslag het bewijs dat bewoners van de voormalige DDR niet helemaal goed bij hun hoofd zijn, maar dat is kletsboek. Het draait in de Duitse politiek maar om één ding en dat is het migratievraagstuk. Zolang dat niet is opgelost, zal de AfD alleen maar groeien. Niet alleen in Oost maar ook in West. Niet voor niets is de partij al vele maanden de grootste van het land en op weg naar 30 procent in de peilingen. De roep om een verbod van de AfD maakt duidelijk hoe wanhopig de situatie inmiddels is.

Ongetwijfeld zal deze uitslag ook gevolgen hebben voor de coalitie in Berlijn. Wie goed luistert, hoort het knarsende geluid van de messen die worden geslepen om de bondskanselier in zijn rug te steken. Iemand moet immers de schuld krijgen van dit enorme debacle. Of zoals Schiller ooit dichtte: '*Der Mohr hat seine Schuldigkeit getan, der Mohr kann gehen.*' In deze woke tijden is het woord Mohr in Duitsland natuurlijk taboe. Vervang het daarom maar door 'Merz'.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee? [**Doneren kan zo.**](#) **Hartelijk dank!**